

СЕКРЕТАРІАТ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008, тел. (044) 298-70-33
E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 21661556

**Броварська районна рада
Київської області**
вул. Героїв України, б. 15,
м. Бровари,
Київська обл., 07400
rada@brovrayrada.gov.ua

На Ваш лист від 26.01.2026 № 55 стосовно депутатського запиту депутата Броварської районної ради Київської області VIII скликання Віри БЕРЕЗОВСЬКОЇ до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) з питання вшанування пам'яті полеглих Захисників України повідомляємо.

Згідно із статтею 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Правові засади діяльності Уповноваженого визначено статтею 101 Конституції України та Законом України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» (далі – Закон № 776).

Звертаємо увагу, що відповідно до статті 1 Закону № 776 Уповноважений здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина. Керуючись даною статтею варто зазначити, що здійснення парламентського контролю не має на увазі надання Уповноваженому конкретних важелів впливу щодо спонукання до вчинення конкретних дій органами державної влади, органами місцевого самоврядування та їх посадовими і службовими особами.

Сферою застосування Закону є відносини, що виникають при реалізації прав і свобод людини і громадянина між громадянином України, незалежно від місця перебування, іноземцем чи особою без громадянства, які перебувають на території України, та органами державної влади, органами місцевого самоврядування та їх посадовими і службовими особами.

Відповідно до статті 4 Закону № 776 діяльність Уповноваженого лише доповнює існуючі засоби захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина, не відмінняє їх і не тягне перегляду компетенції державних органів, які забезпечують захист та поновлення порушених прав і свобод відповідно до законодавства.

Разом з тим зазначаємо, що гідне вшанування Захисників і Захисниць України, увічнення пам'яті полеглих, збереження та популяризація пам'яті про їхній подвиг на державному та місцевому рівнях є важливою складовою формування національної

пам'яті, консолідації суспільства та утвердження поваги до осіб, які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України.

У межах реалізації державної ветеранської політики та з урахуванням положень стратегічних і концептуальних документів у сфері вшанування пам'яті загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України на практиці в територіальних громадах застосовуються різні форми увічнення пам'яті, зокрема встановлення пам'ятників, меморіальних дошок, пам'ятних знаків, розміщення банерів із портретами загиблих, а також проведення пам'ятних заходів у дні державних свят, річниці народження та загибелі Захисників і Захисниць України.

29.11.2024 Кабінетом Міністрів України схвалено Стратегію ветеранської політики на період до 2030 року, спрямовану на забезпечення належного соціального захисту ветеранів війни та членів їхніх сімей, а також утвердження поваги й гідного вшанування Захисників і Захисниць України. Крім того, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26.11.2025 № 1342-р схвалено Концепцію вшанування пам'яті загиблих Захисників і Захисниць України та формування культури поваги і підтримки ветеранів війни до 2028 року, а також затверджено операційний план заходів з її реалізації.

Також реалізація зазначених стратегічних і концептуальних документів забезпечується, зокрема, виконанням розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.10.2025 № 1161-р «Про заходи з відзначення на державному рівні Дня вшанування пам'яті Захисників та Захисниць України, учасників добровольчих формувань та цивільних осіб, які були страчені, закатовані або загинули у полоні».

Згідно зі статтею 13 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» територія кладовищ, пам'ятки культурної спадщини, меморіали, меморіальні комплекси, місця пам'яті Українського народу відноситься до об'єктів благоустрою загального користування.

Відповідно до частини першої статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі – Закон № 280) органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

У межах реалізації зазначених повноважень органи місцевого самоврядування ухвалюють власні рішення та затверджують відповідні положення щодо створення, облаштування та організації порядку вшанування пам'яті загиблих (померлих) Захисників України.

Згідно з частиною другою статті 71 Закону № 280 територіальні громади, органи та посадові особи місцевого самоврядування самостійно реалізують надані їм повноваження, органи виконавчої влади, їх посадові особи не мають права втручатися в законну діяльність органів та посадових осіб місцевого самоврядування, а також вирішувати питання, віднесені Конституцією України, цим та іншими законами до повноважень органів та посадових осіб місцевого самоврядування, крім випадків виконання делегованих їм радами повноважень, та в інших випадках, передбачених законом.

При цьому наголошуємо, що вирішення питання вшанування пам'яті загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України не повинно ґрунтуватися на причинах їх смерті (загибелі), строків та місця проходження військової служби, тощо, а має базуватися на їхньому особистому внеску у захист незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України. Вказані вище обставини не можуть бути підставою для обмеження права членів сім'ї на гідне вшанування пам'яті військовослужбовця.

Крім цього, відповідно до абзацу другого пункту 1 Положення про Міністерство у справах ветеранів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1175 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 15.04.2020 № 276), Міністерство у справах ветеранів України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері підтримки та реалізації інтересів ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей таких осіб і членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України.

Просимо з розумінням поставитися до того, що Уповноважений у своїй діяльності має додержуватись вимог законодавства і не може виходити за межі наданих йому повноважень.

З повагою
Директор Департаменту моніторингу
додержання прав у секторі
оборони та прав ветеранів і
військовослужбовців, полонених
та членів їх родин

Станіслав КУЛІШ

Денисенко Марина 298 71 52